

Årsrapport 2023

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester Agder (Øst)

Mars 2024

Innhold

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester USHT Agder (Øst).....	2 -
Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre	3 -
Nettverk aldersvennlig Agder.....	4 -
IKT seniorer Agder	4 -
Lindrende behandling og omsorg	4 -
Saksbehandlerforum	5 -
Pårørendestrategien	5 -
Ernæringsstrategien.....	5 -
Demensplan 2025.....	6 -
Voksenskolen for personer med demens.....	7 -
Pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring	8 -
Forbedringsagentutdanning og forbedringsveileder opplæringen	8 -
Gode pasientforløp	8 -
Prosjekt digitalisering av samhandlingsavvik	9 -
Kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming	10 -
Velferdsteknologi og digitale løsninger	10 -
Forskning, utdanning og kompetanse.....	11 -
Universitetssykehjem i Agder.....	11 -
ABC-opplæringen	12 -
Velferdsteknologiens ABC	12 -
Kommunikasjon	13 -
Oppsummering	13 -

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester USHT Agder (Øst)

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) er en nasjonal satsing med ett utviklingssenter i hvert fylke. Etter fylkessammenslåingen har Agder to utviklingssentre. Grimstad er vertskommune for USHT Agder (Øst).

Satsingsområder/føringer 2023

Utviklingssentrene er pådrivere for fagutvikling innen lokale og nasjonale satsingsområder.

Særlige nasjonale satsingsområder for USHT i 2023 var:

- Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre
  - Lindrende behandling og omsorg
  - Pårørendestrategien
  - Ernæringsstrategien
- Demensplan 2025
- Kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming

Pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring, samt velferdsteknologi sees i sammenheng med satsingsområdene.

USHT Agder (Øst) har bygd sin aktivitet og satsing opp mot de nasjonale satsingsområdene ut fra lokale behov.

Målsettingen for utviklingssentrene er å bedre kvaliteten på tjenestene til brukerne og samtidig styrke og rekruttere kompetente medarbeidere gjennom å stimulere til fagutvikling og forskning og å utvikle gode læringsmiljø.

2023 har vært et år med høy aktivitet, mange møteplasser, fagsamlinger og samarbeidsarenaer.

Samfunnsoppdrag USHT

*Utviklingssenterets overordnede samfunnsoppdrag er å bidra til å **styrke kvaliteten** i helse- og omsorgstjenestene gjennom **fag og kompetanseutvikling** og **spredning av ny kunnskap, nye løsninger** og **nasjonale føringer**.*

Hovedmål:

Utviklingssentrene bidrar til å sikre kvaliteten i hjemmetjenestene og sykehjem gjennom fag- og tjenesteutvikling, kunnskapsspredning og implementering av ny kunnskap/nye løsninger ut fra nasjonale satsingsområder og lokale behov til kommunene i fylket.

Delmål:

- *Utviklingssentrene er pådrivere for kunnskapsbasert praksis.*
- *Bruker- og pårørendemedvirkning har en sentral plass i utviklingssentrenes aktivitet*
- *Utviklingssentrene tilbyr ulike metoder og verktøy for å utvikle et lærende miljø og være en ressurs i utviklings- og implementeringsarbeid for kommunene*
(«Samfunnsoppdrag for Utviklingssentrene»)

Fokusområder

Utviklingsarbeidet i USHT gjennomføres på flere nivå; egen organisasjon, kommune, fylke og helseregion. Kunnskapsbasert praksis, bruker- og pårørendemedvirkning og utvikling av metoder og

verktøy som bidrar til kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet er grunnlaget for Utviklingssenterets arbeid.

Samarbeid

Samarbeid ligger til grunn for arbeidet til USHT. USHT bygger sitt arbeid rundt behov i kommunene og nasjonale satsingsområder. Forankring hos kommunale helseledere har vært en viktig satsing i 2023 og vi har deltatt på flere møter i regionale lederforum.

Vi har tett samarbeid med helseforetak gjennom felles prosjekt. Vi har kontorer i samme bygg som Senter for omsorgsforskning (SOF), Universitetet i Agder (UiA) og Sørlandet sykehus. Dette er svært nyttig for samarbeidet og uformelle møter gir gevinster i felles utvikling og forskningsprosjekter. Vi har i 2023 fått etablert faste månedlige møter med SOF og USHT Agder (Vest) hvor hensikten er erfaringsdeling og informere hverandre om aktiviteter og prosjekter.

I 2023 har vi samarbeid tett med Statsforvalteren i Agder gjennom planlegging og gjennomføring av flere felles konferanser og fagdager. Gjennom støtteapparatet til Leve hele livet reformen, har vi hatt tett samarbeid med Statsforvalteren i Agder, SOF, KS, fylkeskommunen med flere.

USHT samarbeider tett med øvrige utviklingssentre. Under Arendalsuka 2023, hadde vi en felles stand og det ble også arrangert et sosialt treff for å bli mer kjent på tvers av utviklingssentrene.

USHT har i 2023 vært representert i følgende andre grupper og utvalg:

- Samordningsorganet for Sørlandet sykehus HF, Universitetet i Agder og kommuner
- Styringsgruppe Senter for omsorgsforskning, Sør
- Referansegruppe for videreutdanninger (Lindrende omsorg, demens, helseinformatikk, med flere)
- Fagutvalg for Kompetansedeling (OSS)
  - arbeidsgruppe Hospitering (Hospitering SSHF og kommuner)
  - arbeidsgruppe Kompetansedeling (fag og prosedyre dager)
- Fagutvalg for analyse og kunnskapsutvikling, Østre Agder
- Samhandlingsråd for somatisk Rehabilitering OSS
- Samhandlingsråd for akuttmedisinsk kjede
- Arbeidsgruppe for praksismidler; SSHF, Universitetet i Agder og kommuner
- Praksisutvalget; samarbeid mellom kommuner og Universitetet i Agder
- «Bruk brukeren» som er et av KOM- programmene på Sørlandet sykehus HF (Kvalitet og moderniseringsprogrammet)

Under vil vi presentere de ulike satsingsområdene som USHT har arbeidet med det siste året.

Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre

Leve hele livet er en kvalitetsreform for eldre og ett viktig satsingsområde for USHT. Leder i USHT Agder (Øst) har deltatt i det regionale støtteapparatet sammen med representant fra Statsforvalter, to representanter fra USHT Agder (Vest), KS Agder, Agder fylkeskommune, SOF, to brukerrepresentanter og prosjektleder for Leve hele livet i Norges Frivilligsentral. Støtteapparatet har bistått kommunene med kartlegging, analyse og inspirasjons- og fagsamlinger. USHT Agder (Øst) har bistått kommuner på forespørsel i forhold til planarbeid.

I 2023 har USHT bidratt i planleggingen av Statsforvalteren sin Helse – og omsorgskonferanse som ble holdt 11. og 12. Oktober. Dag en av konferansen var tema "Leve hele livet", og vi tok et tilbakeblikk på reformarbeidet. Dag to rettet fokus fremover og så på hvilke erfaringer vi har gjort etter fire år med *Leve hele livet* reformen, og hvordan vi best kan bruke disse erfaringene inn i den nye *Bu trygt heime* reformen. Som en del av arbeidet med *Leve hele livet* reformen ble det inngått et samarbeid med KS Agder og Hisøy frivilligsentral i etablering av et nettverk for aldersvennlig lokalsamfunn for kommunene i Agder.

Nettverk aldersvennlig Agder

Nettverket drives som et samarbeid mellom USHT Agder (Øst) og Agder (Vest), KS Agder og Hisøy frivilligsentral. Opprettelsen av et slikt nettverk er en del av gjennomføringsplanen for det regionale støtteapparatet for *Leve hele livet* Agder. Nettverket skal styrke kommunene i strategisk planlegging, tverrsektorielt samarbeid og involvering av eldre i aldersvennlig utvikling. Arbeidet gjøres i tett samarbeid med Senteret for et Aldersvennlig Norge som drifter det nasjonale nettverket for Aldersvennlig lokalsamfunn. Dette regionale nettverket følger opp temaene fra det nasjonale nettverket og trekker det ned i et regionalt perspektiv med en mer arbeidsfokustert tilnærming. I 2023 er det gjennomført to digitale samlinger hvor man har tatt for seg tema stedsutvikling og møteplasser og aldersvennlig utvikling i kommunal planlegging. Det er også gjennomført en fysisk heldagssamling med tema "Aldersvennlig utvikling med innbyggerne på lag".

IKT seniorer Agder

Prosjektet drives som et samarbeid mellom USHT Agder (Øst), USHT Agder (Vest) og Arendal kommune. USHT Agder (Øst) har prosjektledelsen. RKG- E-helse Agder 2030 er styringsgruppen som sikrer en god regional forankring av prosjektet. Prosjektet skal bidra med opplæring og implementeringsstøtte for å styrke den digitale kompetansen for seniorer i Agder. Det er etablert et samarbeid med Pensjonistforbundet hvor fokus er å rekruttere flere teknologiambassadører og gjøre kompetansen deres kjent i kommunene. I 2023 har prosjektet samarbeidet med ni ulike kommuner om seniordag, kalt visningsdag om velferdsteknologi. Målet har vært å spre informasjon om velferdsteknologi og informasjon om hvordan bo trygt hjemme for seniorer. Arrangementene har fortrinnsvis vært arrangert i bibliotekene for å stimulere til samarbeid mellom helse- og omsorgssektoren og kultursektoren. For å sette digitalt utenforskap på dagsorden har prosjektet i år også bidratt i paneldebatt og workshops arrangert av Senter for e-helse på Arendalsuka.

Lindrende behandling og omsorg

Best mulig livskvalitet for pasienter og pårørende er hovedmålet for all behandling og omsorg innen lindrende omsorg og kreftomsorg. Dette setter særlige krav til samhandling mellom

Kompetanse og kunnskap er viktig i møte med den døende og de pårørende.

De skal bli møtt med empati, omsorg og respekt og bli ivaretatt i forhold til sine behov, enten det er smertelindring eller ivaretagelse av psykiske, sosiale og åndelige behov.

spesialisthelsetjeneste og de kommunale tjenestene.

Det interkommunale fagnettverket lindrende omsorg Agder (Øst) hadde samling våren. Dette nettverket ledes av kreftkoordinator/lindrende koordinator i Grimstad kommune som er frikjøpt 20% av USHT.

Leder av det interkommunale fagnettverket for lindrende omsorg har hatt refleksjonsgrupper med tema åpenhet om døden i Froland kommune gjennom fem samlinger i 2023.

Saksbehandlerforum

Saksbehandlerforum er et interkommunalt fagnettverk for fagpersoner som arbeider med tildeling av helse- og omsorgstjenester i kommunene øst i Agder. I 2023 har nettverket vært koordinert av leder for Koordinering og tildeling i Froland kommune, frikjøpt til USHT Agder (Øst).

Det interkommunale fagnettverket skal fremme god forvaltningspraksis og sikre riktig saksbehandling av søknader etter helse- og omsorgstjenesteloven. Nettverket har fokus på fagutvikling, erfaringsutveksling og tildelingspraksis samt bidrar til implementering av velferdsteknologi. Koordinatorer for saksbehandlerforum Agder (Øst) og Agder (Vest) samarbeider/deler erfaringer for best mulig utnyttelse av nettverkene kontinuerlig og for planlegging av felles samlinger.

I 2023 gjennomførte nettverket følgende samlinger:

- April: digital nettverkssamling med fokus på erfaringsdeling, diverse innsendte tema.
- November: fysisk nettverkssamling med nettverket i USHT vest. På denne deltok Statsforvalteren i Agder med blant annet faglig påfyll om barns beste-vurderinger, informasjon om ny rettighetsseksjon samt kartlegging og utmåling av BPA

Pårørendestrategien

Vertskommunen til USHT Agder (Øst) har hatt et prosjekt som ble avsluttet høsten 2021. Prosjektet er overført til drift ved å være en ressursgruppe for pårørendearbeid i vertskommunen Grimstad.

Deling av erfaringer fra prosjektet har blitt delt med andre kommuner i aktuelle nettverk og på nettsiden til vertskommunen. Pårørendearbeid er sentralt i NOU "Leve hele livet" og NOU "Tid for handling" og erfaringer fra Vertskommunens prosjektet er sentralt for det videre arbeidet i samarbeid med USHT.

Mål for strategien i vertskommunen er:

- Pårørende skal oppleve seg ivare tatt og involvert
- Pårørende skal kjenne seg Pårørende kjenne til tilbud
- Ansatte kjenne til kommunens tilbud og kjenne til oppgaver og ansvar

Grimstad kommune, som vertskommune for USHT, har i 2023 gjennomført digitale pårørende undersøkelser via "Bedre kommune.no".

Fire strategier som er lagt inn i tiltak i vertskommunen:

- Samarbeid og Samskaping
- Involvering og oppfølging
- Tilgjengelig informasjon
- Styrking av kompetanse fagpersonell

Ernæringsstrategien

Vertskommunen til USHT Agder (Øst) har hatt en ressursgruppe innen fagfeltet ernæring hvor produksjonskjøkkentjenesten og helsetjenester til hjemmeboende og institusjon har deltatt.

USHT Agder (Øst) har ledet en arbeidsgruppe med deltakere fra fagnettverk Gode pasient forløp østre Agder i å implementere og tilpasse ny nasjonal retningslinje for forebygging og behandling av

underernæring. Forbedringsmetodikk ble brukt til å utarbeide rutine og tilpasse praksis til alle tjenester i helse- og omsorg. Regional rutine er delt med kommuner på Agder.

USHT Agder øst og vest har samarbeidet om å arrangere ernæringskonferanse¹ for Agder. Helsedirektoratet lanserte 2022 ny retningslinje for Forebygging og behandling av underernæring - Helsedirektoratet². USHT ønsket å bidra til implementering av retningslinjen i kommunene i Agder og arrangerte fagdag med tema ernæring med støtte fra Statsforvalter. Tema for fagdagen var risikovurdering og individuell kartlegging. Deltakerne opplevde fagdagen som relevant og det planlegges for gjennomføring av ny fagdag innen fagfeltet i begynnelsen av 2024. Sammen med kjøkkentjenesten i Grimstad er det utviklet en brosjyre for å gi kompetanse til personer som er eller står i fare for underernæring. Brosjyren deles med kommunene på Agder.

Demensplan 2025

Det skal legges til rette for gode, koordinerte og sammenhengende tjenester der pasient- og pårørende medvirkning skal vektlegges. Innbyggere med mistanke om demenssykdom skal sikres utredning og diagnose til rett tid, samt god og helhetlig oppfølging underveis i sykdomsforløpet. Dette setter særlige krav til samhandling både mellom fastleger, spesialisthelsetjeneste og de kommunale tjenestene.

Tiltakspakke demens er en tjeneste som omhandler strukturert oppfølging av hjemmeboende personer med demens og deres pårørende. USHT Agder (Øst) mottok tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet for å kunne tilby alle kommuner i Agder (Øst) fagdag og oppfølging. Demenskoordinator i Grimstad kommune og prosjektleder i USHT Agder (Øst) har fortsatt arbeidet med informasjon og opplæring om Tiltakspakke demens i Agder øst kommunene. Det har vært gjennomført oppfølgende dialogmøter digitalt med nesten alle kommuner i Agder (Øst) hvor tema har vært hvordan arbeidet med Tiltakspakke demens har gått.

Demensplan 2025 har følgende mål:

- 1. Personer med demens og deres pårørende fanges opp til rett tid og sikres gode og tilpassede tjenester.*
- 2. Personer med demens og deres pårørende sikres medbestemmelse og deltakelse i et demensvennlig samfunn, slik at de kan leve aktive og meningsfylte liv med fysisk, sosial og kulturell aktivitet som er tilpasset den enkeltes interesser, ønsker og behov.*
- 3. Økt forskning og kunnskap om forebygging og behandling av demens.*

USHT Agder (Øst) har vært en pådriver for at kommuner i regionen har arrangert pårørendeskole for personer med demens og har også bidratt med undervisning i flere kommuner i Agder.

Interkommunalt fagnettverk demens ledes av demenskoordinator i Grimstad kommune som har en 20% stilling i USHT Agder (Øst). Nettverket har hatt to fysiske samlinger i 2023.

I november 2023 ble det med støtte fra Statsforvalteren i Agder arrangert VIPS praksismodell (VPM) kurs for ansatte³ i Agder. VPM er en metode for å implementere personsentrert omsorg i kommunehelsetjenesten. 40 ansatte deltok, inkludert prosjektleder i Agder (Øst). De som deltok, fikk

¹ [Ernæring - fagdag del 1 og del 2 \(utviklingssenter.no\)](https://utviklingssenter.no/ernæring-fagdag-del-1-og-del-2)

² [Forebygging og behandling av underernæring - Helsedirektoratet](https://helsedirektoratet.no/forebygging-og-behandling-av-underernæring)

³ [Gratis kursholder kurs VIPS praksismodell \(utviklingssenter.no\)](https://utviklingssenter.no/gratis-kursholder-kurs-vips-praksismodell)

tilbud om bistand fra USHT Agder (Øst) for å komme i gang med arbeidet. Det ble opprettet et samarbeid med en deltaker for å gjennomføre kurs i en kommune.

USHT Agder (Øst) har bistått med undervisning av en ny videreutdanning ved UiA «Demensomsorg» modul 1,2, og 3 og «distriktsvennlig videreutdanning, avansert kartlegging og oppfølging av pasienter i kommunehelsetjenesten».

Ansatt i USHT har deltatt som fagperson i Nasjonalt senter for aldring og helse sine seminarer for pårørende til personer med demens «Tid til å være ung»⁴ og «Sommerleir»⁵

Voksenskolen for personer med demens

I 2019 startet Grimstad kommune i samarbeid med USHT Agder (Øst) Voksenskole for personer med demens i tidlig sykdomsfase. Tilbudet er videreutviklet av ansatte i USHT etter modell fra Ålborg kommune. Skolen har åpent to dager i uken for inntil 8 elever fra kl. 09.00 - 14.30. Elevene har plass på skolen så lenge de har nytte av tilbudet. Dagen har fokus på kognitiv trening, fysisk aktivitet, ADL-trening og sosialt samvær.

Grimstad inngår i et tre-partssamarbeid med Ålborg kommune i Danmark og Lutterworth i England.

Senter for omsorgsforskning sør, Universitetet i Nord-Jylland og University of Northampton deltar som følgeforskere i sine kommuner.

USHT har prosjektlederansvar og ansvar for spredning av konseptet til andre kommuner. Informasjon og opplæring er i 2023 spredt både lokalt og nasjonalt. Demenskoordinator har sammen med prosjektleder deltatt på nasjonale konferanser der Voksenskolen har blitt presentert. Prosjektleder, demenskoordinator og forskningsmedarbeidere ved Senter for omsorgsforskning var på studietur til Lutterworth i september. Dette var et treff for erfaringsutveksling med forskere fra Norge, Danmark og England, samt deltakelse og bidrag i en konferanse.

Våren 2021 søkte USHT i samarbeid med SOF, sør via Norske Kvinners Sanitetsforening forskningsmidler fra Stiftelsen DAM. Det ble bevilget 1,4 millioner til et to-årig prosjekt der vi ønsker å se på nytten av å delta på Voksenskolen, både for elevene og deres pårørende. Ansatt ved USHT er prosjektleder for dette forskningsprosjektet⁶. Elevene testes hvert halvår med ulike tester og intervjues av forskerne. Pårørende intervjues også hvert halvår. Prosjektet hadde avslutningsseminar i november 2023 med 80 deltakere. På dette seminaret ble bl.a. arbeidet med replikasjonsmodellen som er utarbeidet av Senter for omsorgsforskning presentert.

---

⁴ [Tid til å være ung? - Nasjonalt senter for aldring og helse](#)

⁵ [Hvem ser meg? - Sommerleir - Nasjonalt senter for aldring og helse](#)

⁶ [Voksenskolen for personer med demens \(utviklingssenter.no\)](#)

Pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring

Forbedringsagentutdanning og forbedringsveileder opplæringen

USHT Agder (Øst) har sammen med USHT Agder (Vest) og SSHF har i 2023 fortsatt med tredje kull av forbedringsagentutdanningen og andre kull forbedringsveileder opplæring ⁷.

I år er henholdsvis seks deltakere fra kommuner på Agder, en fra egen stab i USHT Agder (Øst) og de fem andre er fra kommuner øst i Agder. SSHF har hele 40 deltakere. USHT kan kun gi et tilbud til kommuner i Agder, mens SSHF har definert i sitt strategidokument at hver enhet skal ha flere forbedringsagenter. Deltakere i år er fagkoordinatorer/sykepleiere som er tett på tjenestene. Samlingene er fysisk og digitalt – hvor det gis faglig påfyll i teori og utprøving. 4 heldagssamlinger, 4 digitale samlinger av 3 timers varighet og 4 digitale samling av varighet fra 1,5 time.

Hensikten med utdanningen/opplæringen er at deltakerne skal lære verktøy, metoder som kan brukes til forbedringer i tjenesten som støtter opp under pasientsikkerheten. Samtidig som de har et eget forbedringsområde. Flere av forbedringsområdene kommer pasientene til gode. Innen områdene samtykkekompetanse, samhandling mellom tjenester, inntekstkartlegging på korttidsavdeling, ernæringsarbeid i sykehjem og i habilitering.

Etter hver samling har deltakerne evaluert og det skåres til stor grad av tilfredshet med temaer og metoder på hver samling. I en spørreundersøkelse oppgir forbedringsagenter og forbedringsveiledere at de vil anbefale andre kollegaer til å gå på utdanningen/opplæringen.

Gode pasientforløp

USHT Agder (Øst) har ansvar for nettverkssamlinger innen Gode pasientforløp i Østre Agder⁸. Brukermedvirkning og systematisk oppfølging er utgangspunkt for alt arbeidet med Gode pasientforløp. «Hva er viktig for deg?» er det vesentlige spørsmålet. Tiltak det jobbes med er kvalitetssikring av overgangene mellom sykehus og kommune og intern samhandling i kommunen ved bruk av sjekklister. Hovedtemaene i sjekklister er: legemiddelgjennomgang, samstemming av legemidler, behandlingsavklaring, kartlegging av brukers ressurser, brukermedvirkning, samtykkekompetansevurdering, behov for oppfølging i forhold til kognitiv svikt, eventuelt behov for tildeling av nye tjenester.

Innsatsområder fra pasientsikkerhetsprogrammet er inkludert i sjekklister. Det gjelder ernæring, legemiddelbruk i sykehjem og hjemmetjeneste, forebygging av fall og underernæring og tidlig identifisering av livstruende tilstander (NEWS2).

Fagnettverk for gode pasient forløp møtes fire ganger i året til erfaringsdeling omkring kvalitet i helsetjenesten i kommuner i østre Agder. Møtene benyttes også til samarbeid og forbedringsarbeid i møte med sykehuset. Sykehuset er representert i møtene og deler kvalitets- og forbedringsarbeid som gjennomføres på sykehuset. Fagnettverket har tatt initiativ til, og gjennomført workshop med

⁷ [Forbedringsarbeid innen helse - Grimstad kommune](#)

⁸ [Fagnettverk gode pasientforløp Østre Agder - Grimstad kommune](#)

kommunene og sykehus med mål om å tydeliggjøre plikter og ansvar i henhold til lovpålagte samarbeidsavtaler.

Ut ifra temaene som gjennomgås i fagnettverket etableres det arbeidsgruppe med representanter fra fagnettverket. I 2023 har det vært arbeidsgrupper innenfor temaene: samtykke, tvang og makt samt ernæring. Leveransene er rutiner, veiledere og undervisningsmateriell.

I 2023 har fagnettverk for gode pasientforløp hatt fokus på kompetansetiltak. Flere kommuner har Dossier som kompetanseportal, og det er informert i nettverket om hvordan man kan lage digitale kompetanseplaner. Det er også delt erfaringer fra sykehuset om hvordan kompetanseportalen deres er lagt opp og brukes.

Prosjekt digitalisering av samhandlingsavvik

Prosjektet er etablert med mål om å digitalisere avviksløypene mellom forvaltningsnivåene⁹.

Prosjektet har fått støtte fra Statsforvalteren i Agder siden 2022. Prosjektet fikk innvilget prosessveilednings støtte fra INNOMED over to omganger fra desember 2022 – desember 2023.

Våren 2023 gikk prosjektet over i en mer operativ fase, og det ble derfor vedtatt i Helsefellesskapet 14.04.23 at prosjektet løftes over i program E-helse Agder 2030 for tetter oppfølging og styring.

Prosjektet jobber for å digitalisere hvordan samhandlingsavvik meldes mellom kommuner og sykehus. I konseptfasen kartla vi at dette stort sett er manuelle operasjoner/rutiner. De oppleves ofte som så tungroddet at avvik ikke meldes, eller at de hindrer en viktig informasjonsflyt mellom forvaltningsnivåene. Mangel på system og kategorisering av meldinger gjør at nytten av dem i læringsprosesser og kvalitetsutvikling hemmes. Arbeid med avvik kan derfor oppleves unyttig.

Kunnskapsgrunnlaget som avviksmeldinger gir, kan brukes i arbeid med å justere rutiner, rette feil, og derved styrke kvalitet og pasientsikkerhet.

I 2023 planla prosjektet for flere arbeidspakker;

1. Gevinstrealisering og forankring
2. Verktøy og teknologi
3. Kultur og samarbeid
4. Opplæring

Prosjektet har hatt hovedfokus på Arbeidspakke 2. Verktøy og teknologi, løsning på kort sikt.

I 2023 ble flere av delavtaven revidert med utspring fra koordinerende avtalegruppe (KA) da dette ligger til deres mandat. Denne gruppen består av alle samhandlingskoordinatorer i kommunene på Agder, klinikkontakt samhandling innen somatikk og psykisk helse på sykehuset, i tillegg til samhandlingsenheten. Høsten 2023 har det vært jobbet med evaluering av Overordnet delavtale (OSA) og flere av delavtalene. Det er nedsatt flere arbeidsgrupper som ivaretar dette arbeidet. Digitalisering av samhandlingsavvik på kort sikt skal beskrives inn i som vedlegg til Overordnet delavtale (OSA). Beskrivelsen skal beskrive rutiner for hvordan samhandlingsavvik skal meldes fra sykehus til kommuner og kommuner til sykehus. Prosjektet har derfor jobbet frem et forslag til

---

⁹ [Prosjektside – eHelse Agder](#)

håndtering av digitalisering av samhandlingsavvik på kortsikt, planen er å beslutte dette Q1 2024, pilotere og implementere løsningen høst 2024.

Kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming

I 2023 har det blitt etablert et arbeidsutvalg som består av to ansatte fra kommunehelsetjenesten, UiA og HAVO Sørlandet sykehuset og ansatt i USHT. Arbeidsutvalget bistår USHT med det faglige programmet når det arrangeres interkommunalt fagnettverk innen habilitering. Det ble i 2023 arrangert en fagnettverksamling. Dette nettverket ledes av fagperson i Valle kommune frikjøpt av USHT Agder (Øst). Dette nettverket har som mål å øke kvaliteten i tjenestene til mennesker med utviklingshemming og har deltakere fra alle kommunene i Agder (Øst). En medarbeider i USHT er støtte i dette arbeidet.

I desember ble det i samarbeid med Statsforvalteren i Agder og USHT Agder (Vest) arrangert en to-dagers konferanse for ansatte innen habilitering.

USHT Agder (Vest) mottok tilskuddsmidler fra Bufetat til å etablere et CRPD nettverk i Agder. CRPD står for «Conventions on the Rights of Persons with Disabilities» og konvensjonen skal motvirke diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. Ansatt i USHT Agder (Øst) er representant inn i dette arbeidet og er med i prosjektgruppen. Første samling ble arrangert i desember og det er tre samlinger til det neste 1,5 året.

Velferdsteknologi og digitale løsninger

Velferdsteknologiarbeidet i Agder er organisert gjennom RKG e-helse (*regional koordineringsgruppe*)¹⁰ for å sikre spredning og deltakelse av alle kommunene på Agder. Kommunsjef i Grimstad kommune er leder av gruppen, i tillegg er RKG e-helse sekretariatet sammensatt med frikjøpte ressurser fra Grimstad kommune. Som del av sekretariatet er KS nettverkskoordinator¹¹ innplassert. Leder av USHT Agder (Øst) er deltaker i arbeidsutvalget (AU RKG).

I november 2019 ble det vedtatt i kommunedirektør utvalget (KDU) Agder at det skulle satses videre med RKG e-helse og programmet; *E-helse Agder 2030*. Dette med en felles regional styringsgruppe for alle regionale prosjekter i porteføljen¹².

Velferdsteknologi har vært sett i sammenheng med de andre nasjonale satsingsområdene for 2023.

USHT Agder arrangerte konferansen «Samarbeid om velferdsteknologi Agder, SOVA» for 9. året på rad i mai 2023. Konferansen ble arrangert sammen med Statsforvalteren i Agder, RKG e-helse, KS Agder, i4Helse, Agder Fylkeskommune og Universitetet i Agder. Konferansen ble arrangert fysisk med mulighet for digital deltakelse og hadde ca. 200 deltakere fysisk og 50 deltakere digitalt. Konferansen fikk gode tilbakemeldinger.

Visningsarena for velferdsteknologi ved i4Helse¹³ hadde offisiell åpning mars 2022 og ansatte i USHT har gjennomført flere visninger for brukerorganisasjoner, studenter, ansatte og andre

---

¹⁰ [eHelse Agder – Regional koordineringsgruppe for e-helse og velferdsteknologi i Agder](#)

¹¹ [Nettverk – eHelse Agder](#)

¹² [Prosjekter – eHelse Agder](#)

¹³ [Forside - i4Helse - bærekraftige helseteknologiske løsninger](#)

samarbeidspartnere. Det har også vært arrangert åpen dag. Visningsarenaen har også vært benyttet som en del av ABC- opplæringen innen velferdsteknologi og interkommunalt fagnettverk innen habilitering.

Rådgiver i USHT har undervist sykepleierstudenter i 2 og 3 studieår ved UiA under simuleringsuken i temaet velferdsteknologi i kommunehelsetjenesten.

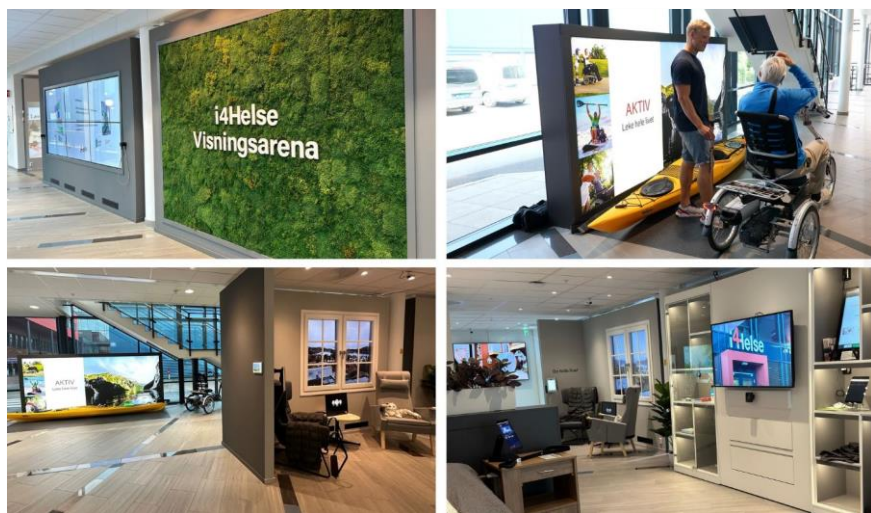

Foto: i4H UiA

Forskning, utdanning og kompetanse

USHT Agder (Øst) er samlokalisert med forskere fra UiA og Senter for omsorgsforskning, sør, studenter og stipendiater i i4Helse bygget ved Universitetet i Agder. Nærhet til forskningsmiljø har gjort det enklere å samarbeide om aktuelle forskningsprosjekt. USHT skal være en pådriver for forskning. Vi har deltatt i flere forskningssøknader sammen med UiA. Vi er også en viktig pådriver for Kommuneforskningsprogram (KFP) som ledes av Senter for omsorgsforskning¹⁴.

Universitetssykehjem i Agder

Grimstad kommune, UiA og fagskolen i Agder har inngått et samarbeid for å etablere et universitetssykehjem ved campus i Grimstad. Leder av USHT er prosjektleder. Det er utarbeidet en utredningsrapport for etablering av universitetssykehjem i Agder¹⁵. Flere kommuner og forskningsmiljøer har tatt kontakt for å lære og få inspirasjon til å etablere et tilsvarende konsept i andre regioner. Et universitetssykehjem vil kunne ha stor betydning for forskning og kompetanse innen helse og omsorgstjenestene. USHT vil være en sentral aktør i den videre prosessen med etablering av universitetssykehjem

¹⁴ [Kommuneforskningsprogram \(Kfp\) - Senter for omsorgsforskning, sør \(omsorgsfor.no\)](https://www.omsorgsfor.no/)

¹⁵ [Vil bli først med universitetssykehjem - Grimstad kommune](#)

ABC-opplæringen

USHT inngikk i 2017 en formell avtale med Nasjonalt senter for aldring og helse om spredning av ABC-opplæringen. I USHT Agder (Øst) er det en 30% stilling som ABC koordinator.

Seminarene på Agder arrangeres i samarbeid med USHT Agder (Vest) for å gi større fleksibilitet i tilbudet. Det tilbys fagseminar i alle ABC-permer; Demensomsorgens ABC perm 1 og 2, Eldreomsorgens ABC; Aldring og omsorg, Psykiske sykdommer i eldre år, Geriatri, Utviklingshemming; Mitt livs ABC perm 1 og 2 og Musikkbasert miljøbehandling¹⁶.

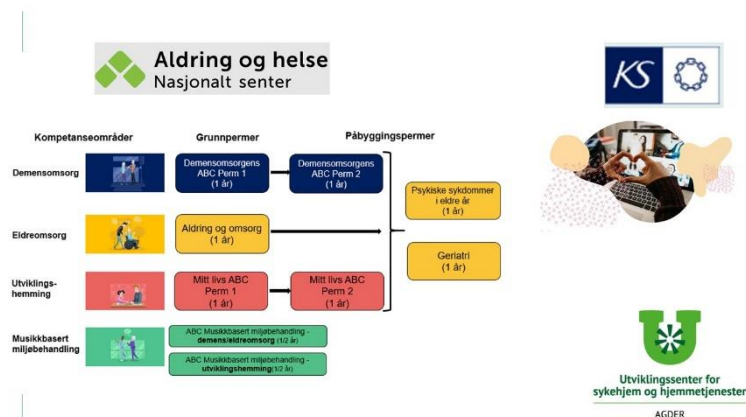
Et ABC-semester følger skoleåret. Det betyr at fagseminar 1 og oppstart av permer er på høsten, med påfølgende fagseminar 2 på våren. Det forventes at gruppearbeidet avsluttes før sommerferien.

USHT Agder har i 2023 avholdt 16 stk. fagseminar. Fagseminarene har vært holdt på et lavt budsjett knyttet til lokasjoner og kursmat. Vi har valgt lokasjoner nær de kommuner som har flest deltakere slik at reiseveien er innenfor maks 90 min. På forespørsel fra enkelte kommuner som har minimum 1,5 times reisevei, har vi tilbudt fagseminar via streaming. Da er det kommunens ABC-kontakt som får ansvar for å samle deltakere i egen kommune og sørge for "kursdag stemning" Kommuner oppgir at det er lettere å ha flere deltakere med ved å ta imot streaming for da får de bemanningen til å gå opp døgnnet igjennom.

ABC-koordinatoren har avholdt nettverksmøte hvor temaene er innhold i permer, hvilke permer er det behov for, datoer for fagseminar, bruk av registreringsverktøy for ABC-kommune kontakter, motivere til å promotere ABC opplæringen i egen kommune og gevinsten av ABC opplæringen.

Det er avholdt to møter av ca. 2 timers varighet med kommunecontakter i Agder øst, hvor ca. 10 av 15 kommunecontakter deltar hver gang.

ABC koordinatoren er tilgjengelig på telefon og e-post, samt tilbyr å komme ut til kommuner å bistå på ledermøter med informasjon.

Velferdsteknologiens ABC

Velferdsteknologiens ABC fra KS¹⁷ er en del av ABC-porteføljen i det gode ABC samarbeidet vi har med USHT Agder (Vest). Det har vært arrangert to fagdager i Velferdsteknologiens ABC. Til sammen ca. 50 deltakere.

¹⁶ [ABC-opplæringen \(aldringoghelse.no\)](https://www.aldringoghelse.no)

¹⁷ [Velferdsteknologiens ABC - KS](#)

Kommunikasjon

Kommunikasjon er et viktig satsningsområde for USHT Agder (Øst). Vi har jobbet med å fremstå som en tydelig aktør med en klar posisjon og et tydelig samfunnsoppdrag knyttet til rollen som utviklingssenter¹⁸. I 2023 ble det:

- Utarbeidet en oppdater kommunikasjonsplan for USHT Agder (Øst)¹⁹, basert på kommunikasjonspolicy for utviklingssentrene nasjonalt
- Satt økt fokus på systematisk kommunikasjon gjennom prioriterte kanaler: e-post, nettsider (Grimstad kommune²⁰ og nasjonal USHT Agder (Øst)²¹ og sosiale medier (Facebook))²²
  - Spesielt nyhetsbrev ble prioritert med oppstart av utsendelse, publisert 4 ganger i 2023 (*mars, juni, september og desember*).
  - Utviklingssenteret har en egen nettside på Grimstad kommunes plattform. Her finnes informasjon om Utviklingssenteret²³.
  - Utviklingssenteret har egen Facebook-side²⁴ og Instagramkonto²⁵ der aktuelle nyheter og aktiviteter legges ut.
- Deltatt i nasjonalt kommunikasjonsforum for USHT, ledet av ressurser i Oslo kommune
- Deltatt på relevante arenaer hvor senteret traff målgruppe og samarbeidspartnere
- Utarbeidet en samlet oversikt over kurs tilbudet fra USHT Agder (Øst)

Oppsummering

Vi legger et aktivt år bak oss og setter stor pris på tilbakemeldinger fra, og treffpunkt med samarbeidspartnere, ansatte og ledere i kommunene. Vi har i 2023 hatt fokus på kommunikasjon. Vi har startet opp med nyhetsbrev og har jobbet med forbedring av våre nettsider.

Ansatte i USHT Agder (Øst) har deltatt på og holdt presentasjoner på seminarer og konferanser lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Vi har arrangert fagdager, interkommunale fagnettverk, store konferanser og seminarer i ABC opplæringer.

Vi ser frem til å videreføre satsingsområder og prosjekter i 2024. Tilpasning til kommunenes behov er sentralt for vårt arbeid.

---

¹⁸ [Kommunikasjonspolicy for Utviklingssentrene version 2020 \(1\).pdf](#)

¹⁹ [agder-ost \(utviklingssenter.no\)](#)

²⁰ [Utviklingssenter for sykeheim og hjemmetjenester \(USHT\) Agder øst - Grimstad kommune](#)

²¹ [Agder \(Vest\) \(utviklingssenter.no\)](#)

²² [Utviklingssenteret Agder øst - USHT Agder øst | Facebook](#)

²³ [Utviklingssenter for sykeheim og hjemmetjenester \(USHT\) Agder øst - Grimstad kommune](#)

²⁴ <https://www.facebook.com/UtviklingssenteretAustAgderFou/>

²⁵ https://instagram.com/utviklingssenteret_austagder?igshid=1anl6moattjh6

Grimstad kommune (*vertskommune*)

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester Agder (Øst)

Adresse

I4Helse
Jon Lilletuns vei 9
4879 Grimstad

Nasjonal nettside [Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester](#)

Lokal hjemmeside: [Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester \(USHT\) Agder øst](#)

Facebook: [Utviklingssenteret Agder Øst – USHT Agder øst](#)